

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, na mesec K 3.50; posamezna številka K 1.—. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve za „Ljudski Glas“ in K. D. Z. je frankirati in naslavljati: Ljubljana, poštni predal 168.—Tajništvo K. D. Z. se pa nahaja v Ljubljani, Kongresni trg št. 9. Reklamacije so poštne proste.

Vesele praznike in srečno novo leto

želi

— vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem —

Uredništvo in upravništvo „LJUDSKEGA GLASA.“

Božič.

Težke Božiče smo preživljali med svetovno vojno. Boini vihar je pustošil Evropo. Mi pa smo hrepeneli po miru. Nestrno smo čakali vsako leto Božiča. Nestrno nam on vrne mir saj vella ta dan kot dan miru in sprave.

Toliko zaželjeni mir se je končno vrnil. Oddahnili smo se. A kmalu se nas je polotila nova boleost. Spoznali smo, da le še ni pravega miru. Vsa Evropa je ležala v nekaki vročnici, zakaj prehude so bile rane katere ji je vsekala svetovna vojna. Na vseh koncih in kraih so se še vedno vneli plamenčki, ki so pretihli zopet začetni svetovni požar.

Danes ni mnogo bolie. Državniki in diplomati si belijo glave kako bi svet uredili, da bi ne bilo vedno samih vojn, da bi vlili v rane balzama in da bi popravili, kar sta zagrešila ogenj in meč. V Švici so se zbrali zastopniki večine držav in jeli so prebresati vsa vprašanja, ki se tičejo ureditve razmerja med narodi. Rekli so, da hočeta ustanoviti zvezo narodov, ki bo tamčila za mir v Evropi in ki bo posredovala pri vseh sporih, da se rešijo mirno in blagodejno za vse strani. No od besed do dejanj je še dolga pot. Tudi naša zveza narodov se ni prav posebno obnesla. Sali imajo v njej tisti močete največie besedo, ki tišče k tlom poražene in poražene narode. Tako je že v kali zatrto vse, kar bi moglo koristiti trpečemu človeštvu. Amerikanci so to takoi uvideli in imenovali so zvezo narodov mrtvorjeno dete.

Zopet je tu Božič, dan miru in sprave. V srce posameznih ljudi se naseli ta dan mir. Da bi se naselil sveti mir tudi v srce vesoljnega človeštva!

O Božiču pa se moramo spomniti še neke druge stvari. To je, da vella zakon o miru za vse, nele za potlačene in pogazene. Bili so časi, ko je bila ta navada, da je moral odpuščati le trpin, izkoriščevalec, ki da je žulil na je delal, ker mu je prišlo. V tem oziru si iztrebimo iz src solzavost! Življenje je resno in zahteva tudi od nas resnosti. Tu vella pravilo: Kakor ti reni, tako jaz tebi. Porabimo tedaj Božič v to, da premislimo, ali smo že iztrgali našim tlačiteljem vse pravice, ki nam gredo

no božjih in človeških zakonih. V tem oziru naj bo Božič za nas dan odločnosti in delavnosti. V tem imenu pozdravljamo Božič in prožimo svojo roko trpinom vsega sveta. Zavedajmo se, da le z bojem dosežemo večni mir!

Zakonska podlaga agrarne reforme.

(Dalje.)

Druza naredba ki se pravzaprav bavi tudi le s pripravami za agrarno reformo se službeno imenuje »Uredba o prepovedi odsvojitve in obremenitve veleposestev z dne 21. julija 1919.« Pri nas je izšla v »Uradnem listu« z dne 25. VIII. 1919.

Uredba o prepovedi odsvojitve in obremenitve veleposestev določa, da lastnik veleposestva s tem nikakor ne sme razpolagati, kakor bi se mu ljubilo. Vsak samolasten promet s posestvi ki spadajo pod območje agrarne reforme je prepovedan. Naši zakoni določajo, da se mora vsak promet z zemljišči zabeležiti v zemljiški (gruntni) knjigi. Zato je imenovana prepoved zaznamovana pri vseh posestvih ki spadajo pod agrarno reformo. Tako se tedaj zemljišča ne smelo niti odtužiti, niti. Ako bi tega ne bilo, bi si veleposestniki hoteli pomagati in bi se lahko ognili določbam na ta način, da bi svoja veleposestva razkosali na mala zemljišča ter jih odprodali ali pa prenisali na bližie sorodnike. Uredba pa ni nečloveška napram veleposestnikom. Ako namreč veleposestnik dokaže, da je v potrebi in stiski mu sme minister za agrarno reformo dovoliti, da gotov del svojega veleposestva proda. Posestvo seveda še vedno obdrži lastnost veleposestva in odprodano zemljišče gre na račun one površine, ki bo ob izvršitvi agrarne reforme ostala v lasti dosedanega veleposestnika. Seveda ne sme taka odprodaja ogrozati pravilne izvedbe agrarne reforme v dotičnem okraju.

Te določbe onemogočujejo vsako verižništvo in spekulacijo z veleposestvi, ki spadajo pod agrarno reformo. — Nad določili te uredbe bodo čuvali agrarni za-

stopi katerih naloga bo nadzorovati, ali se uredba izvršuje, ali ne. Zlasti bo treba paziti na one veleposestnike, ki svojih zemljišč ne obdelujejo sami, temveč bivaio na tujem in vlečeio iz posestva le dohodke. Za te vella pravilo: »Zemljo imei oni, ki jo obdeluje!« Mogoče bo zakon tako strož, da bo taka veleposestva popolnoma razlastil.

Ogleimo si uredbo natančneje! V celoti obseva 10 členov.

Takoi prvi člen velli: Radi zagotoviti ve razlaščenja veleposestev, ki ga odredia predhodne uredbe, se prepoveduje odtuževanje onih posestev, ki jih zaznamuje prihodni člen za veleposestva, bodisi potom pravnih poslov med živimi bodisi potom javnih prostovolnih ali izvršilnih dražb, ako v to ne privoli minister za agrarno reformo. Tudi se prepoveduje obremenjevanje takih zemljišč, s kakršnikoli zemljiško-knjižnimi vpisi. Izvzete so obremenitve vsled dolžnih davkov in drugih javnih davščin.

Druzi člen določa, katera posestva so pravzaprav veleposestva. Nas zanima le odstavek ki določa to za Slovenio. Glasi se: V zmislu te uredbe se smatrajo za veleposestva v Slovenii razen Goriške, v Prekmurju in Medlinurju ona posestva, ki presegaio 75 ha (130 ena tretina orala) zemljišča, primerneza za obdelovanje, ali pa 200 ha (347 in pol orala) zemlje sploh. Za eno in isto veleposestvo vella omenjena skupna površina, ako tudi leži v raznih delih omenjeneza ozemlja ako je lastnina ene fizične ali pravne osebe (društva itd.) ali njih solastnikov. Tudi neločeni zakoni se smatrajo za eno osebo. Za veleposestva vellaio seveda tudi vsa fideikomisna zemljišča ne glede na razsežnost

Člen 3 odredia, da naročita minister za pravosodje in minister za agrarno reformo zemljiškooknjižnim uradom oz. kjer teh ni, pristojnim sodiščom naj na podlagi popisov veleposestev zaznamujejo v zemljiških knjigah pri omenjenih veleposestvih prepoved odsvojitve in obremenitve. — Na državna, deželna občinska itd. se ta prepoved v zemljiških knjigah ne zaznamuje. Oblastva ki dobe tako naročilo, ga morajo takoi izvršiti o tem obvestiti stranke in izročiti ta odlok ministru za agrarno reformo. — Zoper ta odlok se more nezadovolna stranka pritožiti po oblasti, ki le odlok izdala, pri ministru za agrarno reformo v roku 14 dni, odkar je bil izročen odlok.

Četrti člen omenia prošnje za zemljiško-knjižni vpis na onih veleposestvih ki so podvržene agrarni reformi, in pravi: Zemljiško-knjižna oz. sodna oblastva se dolžna zavrniti vse prošnje, ki na podlagi pravnih poslov med živimi zahtevajo ka-

kršenkoli zemljiški vpis (vknjižba, predznanba zaznamba, razdružitev skupne lasti itd.) na veleposestva, ki so postavljena pod odsvojitno in obremenilno prepoved, ako se prosilec izkaže s posebnim dovoljenjem ministra za agrarno reformo. Isto velja za vpise premembe lasti na podlagi prisolilnih pisem, izdanih po dražbi. Prizadeta stranka se mora zoper odlok s katerim se nena zahteva odbija, pritožiti v roku 14 dni, odkar ji je bil odlok izročen, in sicer po istem oblastvu pri ministru za agrarno reformo.

Člen 5. Javne, izvršilne in prostovoljne dražbe zemljišč, ki jih stavi ta uredba pod odsvojitno in obremenilno prepoved, tudi ako so se izvršile vsled dolžnih davkov ali drugih javnih davščin, postanejo pravnoveljavne šele, ko jih odobri minister za agrarno reformo. Dokler se ta odobritev ne izda, ne smejo pristojna sodišča (izvršilna oblastva) izročiti zdraženega zemljišča zdražitelju ali kupcu. Če pa minister za agrarno reformo oziroma njegovi pooblaščenici organi, niti v roku 3 mesecev od dne, ko je dospelo poročilo sodišča o izvršeni dražbi, ne izda nobenega odloka, se smatra dražba za odobreno.

Člen 6. Čuva interese veleposestnika, kakor tudi javne blaginje, in pravi: Na prošnjo lastnika veleposestva ali hipotekarnega upnika mora minister za agrarno reformo dovoliti, da se gotova površina veleposestva, ki je stavljena pod prepoved, največ do mere, označene v 2. členu te uredbe, izloči iz odsvojitne in obremenilne prepovedi. Izloženo zemljišče se vrača lastniku v tisti maksimum (največjo odmero) veleposestva, ki mu ga država pusti na prosto razpolago potem, ko je sprejela razlaščenost zemljišče.

Člen 7. določa, kdaj se sme izdati dovolilo odtulitve ali obremenitve. To dovolilo mora izdati minister za agrarno reformo v naslednjih primerih:

a) ako je neizogibno potrebno za redno gospodarstvo, zlasti za vzdrževanje in ustanavljanje gotovih kmetijskih in industrijskih naprav;

b) ako to zahtevajo občni in socialni oziri (potreba ustanovitve znanstvenih zavodov, človekoljubnih naprav itd.). Kot načelo pa velja, da podelitev takih dovolil ne sme škodovati pravilni izvedbi agrarne reforme.

Člen 8. potriuje odsvojitne in obremenilne prepovedi veleposestev v zmislu te uredbe, ki so že izdane v posameznih pokrajinah države.

Člen 9. govori o pristojbinah, ki se tičejo odsvojitne in obremenilne prepovedi. Člen pravi: Vpisi o odsvojitni in obremenilni prepovedi veleposestev v zemljiških knjigah in pri sodiščih po tej uredbi, dalje izbris takih zaznamb, kakor tudi vloge, s katerimi se to zahteva, so prosta plačila vsake takse (kolkovine) in pristojbine. Za vse druge posle o predmetih te uredbe se plačujejo predpisane takse in pristojbine (kolkovine, prenosne in pravne pristojbine.).

Člen 10. odreja končno, da stopi ta uredba v veljavo, tistega dne, ko jo kraj podpiše in se razglasi v »Službenih novinah«. Izvršitev te naredbe je poverjena ministru za pravosodje, ministru za finance in ministru za agrarno reformo. Vsem oblastvom se naroča naj se ravna po njej in jo točno izvršujejo. Uredbo so podpisali ministri za omenjene tri posle.

ALEKSANDER TOMAN:

Kmetijstvo v Združenih državah.

(Dalej.)

Kako vlada Združenih držav goji kmetijstvo.

Osnova in uprava delovanja ministrstva za kmetijstvo

(Department of Agriculture)
v Washingtonu D. C.

Prevod glavne vsebine knjige, izdane v vladni tiskarni v Washingtonu (1919) po naročilu ministrstva za kmetijstvo.

Vsebina:

1. Urad kmetijskega tajnika (ministra Secretary of Agriculture).
2. Vremenski urad.
3. Urad za živinsko obrt.
4. Gozdarski urad.
5. Urad za rastlinsko obrt.
6. Kemični urad.
7. Urad za raziskovanje in obdelovanje zemlje.
8. Entomološki urad.
9. Urad za biološki pregled.
10. Urad računov, tičejočih se uporabljanja denarja, dovoljenega za kmetijstvo.
11. Urad za tisk in pouk.
12. Urad za cenitev žetve.
13. Knjižnica.
14. Urad za vzdrževanje stikov ministrstva s strokovnimi šolami in raziskovalnimi zavodi v posebnih državah.
15. Urad javnih cest in potov.
16. Urad za kmetijsko trženje (trgovstvo.).
17. Odbori.

I. Urad tajnika (ministra).

Tajnikovo delo je pospeševati kmetijstvo v najširšem pomenu. On izvršuje splošno nadzorovanje o delovanju oddelka za kmetijstvo ter ureja in oblikuje sološna postopanja, katero imajo zasledovati razni oddelki in uradi.

Podrejeni so mu razni pomočniki, uradi, odseki itd.

Tajniku v pomoč je najprej imenovano pet pristavov (assistents). Eden izmed teh ima nalogo nadzorovanja in podeljevanja dovoljenj za izvrševanje obrti, ki se tiče izdelovanja orodja in priprav za kmetijske namene.

Ravnatelj pisarne. Njegova naloga je nadzorovati uradnike in uslužbence, urejanje dela in vzdrževanje arhiva v tajniškem uradu; dalje ima voditi račune izdatkov za raznovrstne stvari namemščine itd. On je odgovoren za izvrševanje splošnih odredb oddelka ter je varuh posloj.

Odvetniški urad. Odvetnik je svetovalec (o zakonodajstvu) vodi in nadzoruje vse kar ima z zakonodajstvom opraviti.

Odsek za upravnštvo in zakonodajstvo, tičejoče se divjačine.

Ta odsek se bavi z upravnštvom sološnih zadev tega urada, katere niso posebej navedene pri drugih odsekih; dalje pripravlja ovadbe radi kršenja tozadevnih zakonov, poročila in spomenice, pomaga pri kazenskih preiskovanjih, izvršitvah iz zakona Lacey. Dalje se peča z zakoni, tičejočih se ptic selivk, zakona za divjačino v Alaski in zakonov, tičejočih se ptic v rezervnih pokrajinah.

Odsek za narodno gozdarstvo, kvarantno rastlin, zveznih cest in potov.

Ta odsek opravlja zakonsko delo, izviračje iz gozdarskih razmer, kakor zahteve in prepire glede zemljišč v narodnih gozdih, opirajoč se na »homestead« (priseljeniške) rudokopne in druge zakone; dalje slučaje, opirajoče se na izsekavanje

vesa gozdnih požarov, prestopkov meje med drugimi kršitvi pri narodnih gozdovih. — Dalje tudi postavna mnenja gozdariu (načelniku gozdarstva) ter pregleduje mnenja izdana po pristavih odvetnika gozdarjem. Dalje se peča s sestavo pogodb, pravil in oblik, dopisuje z glavnim državnim pravnikom (Attorney General) in ministrstvom za notranje zadeve, dalje oskrbuje raznovrstno dopisovanje, pripravila poročila o kršitvah zakona, spisov in spomenic, pomaga pri sestavi odredb, pomaga pri kazenskih preiskovanjih glede kršenja rastlinske kvarantine, se bavi z zakonskimi vprašanji in pomaga pri sestavi odredb, pravil, oblik pogodb, tičejočih se zveznega cestnega zakona.

Nadzorovanje mesa, živalska kvarantina, transportni zakoni, odsek za patente in pogodbe.

Ta odsek pripravila poročila o kršitvah spise in spomenice, pomaga pri sestavi odredb, pomaga pri preiskavah kršenja postav glede nadzorovanja mesa, živalske kvarantine, zakona osemindvajsetih ur, živalskih transportov in cepjenja, sestavlja poročila in obtožbe o kvarantinskih in cepilniških zakonih. Odločute pri iamščinah, povodbah, namemščinah ter zasleduje prošnje za patente uslužbencev poljedelskega oddelka. Opazka: Nobeden uslužbencev, nastavljenih v Združenih državah ne sme iznajdbe, ki bi do izumil tekom svojega službovanja in s pomočjo sredstev države, patentirati. Vse take iznajdbe so javna last in naj služijo v dobrobit vsega naroda.)

(Dalej prih.)

A. Hönigsman:

Ravnanje z vinom po kipenju.

Ko je burno kipenje ponehalo, se je večina drož, t. j. tistih glivic, katere so povzročale kipenje, poleglo na dno sode, potem pa se vrši še nadaljnje mirno ali tiho kipenje. Burno kipenje traja kakih 10—14 dni. Medtem ko se pri burnem kipenju proizvaža veliko ogljikove kisline, se je razvija pri mirnem kipenju le malo, iz sode je uhaja zelo malo, ker je veliko vino v sebi pridržalo od tod dobi vino rejki okus) dočim jo pri burnem kipenju vsa odda. Mirno kipenje se pozna le po tem, da vino nalahno šumi. Po končanem burnem kipenju je najbolje, da odstranimo kipelno veho, toda zabiti je pa še vedno ne smemo. Sod naj se torej zamaši z veho, katera je prevrtana, okrog nje pa je kavčukov obroček, tako da ogljikova kislina lahko uhaja, ako se je dosti nabere, zrak pa ne more priti v sod. Sod naj se zalije, to se pravi, naj se do vrha napolni, ker bi se sicer začele beljakovine, katere so se nabrale na dogah, v podobi pen razkrajati. Ako bi bilo nad vinom kaj paznega prostora, obstoji tudi nevarnost, da se ne bi tam zaredile škodljive bakterije (n. pr. cik itd.), katere bi lahko mlado vino okužile in skvarile. Na ta način se tudi prepriča, da ne postane vino kanasto. Ako pa ne moremo mladega vina zaliti, tedaj je priporočljivo, sod od vrha zažveplati, da se razvoj bakterij onemogoči. Potem se pusti mlado vino do prvega pretakanja pri miru.

Pretakanje vina.

Pri nas se še noče vpeljati pravilno kletarjenje. Nekateri gospodarji s ponosom zatrjujejo, da je dobro, ne pomislijo pa, koliki nevarnosti da je dobro, ne pomislijo pa, koliko nevarnosti da je njihovo vino izpostavljeno, namreč da bi jim lahko zavrelo. Ponekod so pa celo tako nespametni, da pri pretakanju zopet drože nazaj dajo v vino, taki imajo potem samo delo, nevarnost za vino pa vkljub temu ni zmanjšana. Ta naveda je razširjena zlasti okrog Metlike.

Skoro v petinosemdesetih do devetdesetih slučajih od sto, če vino zavre, je krivo to, da naši gospodarji ne pretakajo ali pa prepoznajo, ko je vino že okuženo od razkrajajočih se drož. Nekateri gospodarji pravijo, da se otrok ne sme od matere ločiti. Toda tukaj, če vino imenujemo

**Naročajte in širite
„LJUDSKI GLAS“!**

otroka, ne smemo drož njegovo mater imenovati, temveč njegovo blato, katero je ono samo izločilo. Kdo pa bo tako nespameten, da b rekel, otrok se mora v svojem blatu pustiti. Tukaj je treba pomisliti predvsem, iz česa obstoje drože? Drože obstoje po velikl večini iz kipelnih glivic, jagod, katere so prišle z moštom v sod, blata itd. Kipelne glivice so povzročile kipeenje, to se pravi, one so pretvorile sladkor v ogljikovo kislino in alkohol ter so na ta način napravile iz sladkega mošta bolj ter so na ta način napravile iz sladkega mošta opojno pijačo — vino. Ko so svoje delo dovršile, so se polegile na dno sode. Ker pa obstojijo večinoma iz beljakovin, ki je podobna snov, kot jajčni beljak, se začnejo hitro na zraku razkrajati. Toda tudi v vinu je nekoliko zraka in z njim nekaj gnilobnih glivic, katere začnejo preje ali pozneje razkrajati drože in te se usmrade. Ta smrad se pa prenese tudi na vino, ako se pravočasno ne loči od drož. Razvoj gnilobnih glivic tudi ovira alkohol, ki je sam na sebi strup; zato pa, čim močnejše je vino, tem delj časa bo lahko na drožah ležalo brez škode zraven kipelnih glivic (bakterij), katere so tudi padle na dno n. pr. ocatno-kisla gljiva (bakterium aceti) in mlečno kislje gljive (bakterium aceti lactici). Seveda čim bolj zdravo je bilo grozdje, tem manj bo teh škodljivih glivic v drožah. Veliko škodljivih glivic bo pa ostalo med drožami vina, pridelanega v mokrih letih (n. pr. lani), zlasti če se ni grozdje odbiralo, takoj stisnilo in že kot mošt žvepljalo. Ker je v mokrih letih tudi vino bolj šibko, so taka vina še posebno pokvarjenju podvržena, ako se ne ravna pravilno z njimi. Če vino pravočasno ne pretočimo, se začnejo drože ob toplem vremenu, spomladi in poleti, razkrajati. Vsled gornega vremena začnejo glivice delovati v drožah, vino začne šumeti, drože se vzdignejo, pridejo v vino in v nekaj dnevih je v sodu gnula, gnojnat, podobna brozga, katero moramo stočiti na pot, kajti če jo izlijemo na travnik, nam celo travo požge.

Večkrat, pravočasno in pravilno pretakanje, je eno poglavitnih kletarskih opravil.

Le na ta način se dobi čisto, lepo in dobro vino.

Pretakanje vina ima namen:

1. Da se čisto vino loči od blata, ki se je vsled kipeenja ali zornitve izločilo iz njega ter da se s tem prepreči, da bi se začelo to blato v vinu razkrajati. Če se ne pretoči pravočasno postane vino bolj motno, dobi neprijeten, na gnilobno spominjajoč okus in duh, ali pa celo zavre.

2. S pretakanjem se vinu dovaja kisik (O) iz zraka, kateri mu je potreben, da se vino bolj čisti in hitreje dozori.

(Dalje prihodnič.)

Dopisi.

Rogaška Slatina.

Tukajšnje ubogo ljudstvo je pokazalo pri volitvah z volilnimi krogljicami, da se hoče za vedno otresti klerikalizma in drugih izkoriščevalskih strank. Akoravno so agitirale nasprotne stranke z najhujšo silo in so posebno klerikalci nabrali vso moč, da bi prevladovali naš stranko se jim ni posrečilo, da bi prodrli. Poraženi so za vselej. — Sedaj hočemo še par besedi izpregovoriti o razmerah državnega zdravilišča Rogoške Slatine. To je postalo mastno korito samim klerikalcem. Zdravilišče ima posestva niive in travnike. Nekaj jih rabi samo za svoje potrebe, drugo pa oddaja v najem, seveda samo tistim, kateri jih ne rabijo, ali delajo celo kupčije z njimi in travniki. Uhogni delavec, kateri je zaposlen pri zdravilišču in bi rad posadil nar krompirčkov, da bi jih imel za zimo za svoje otroke, ne dobi v najem nič, akoravno bi plačal isto vsoto za najemniko kakor klerikalni koritar. Mi protestiramo proti takemu postopanju, da bi se oddajalo v najem niive zdravilišča takim osebam, katere imajo svojega lastnega posestva toliko, da ga sami oddajajo v najem in si delajo s tem velike dobičke. Mi zahtevamo od vlade, da se oddajajo niive, kar jih zdra-

vilišče samo ne rabi, edino revežem v našem ne da takim, ki imajo sami zadosti niiv, tako da celo kupčije delajo z njimi. To je škandal, kateri vpije do neba!

Ormož.

Sicer smo že lažem »Straže« vajeni, na članek z dne 22. novembra pa odgovorjamo tako-le: Shodu K. D. Z., dne 14. novembra t. i., ni predsedoval Vernik, temveč sodrug Šef Pisec članka v »Straži« se je moral navzeti pri rani sv. maši preveč sv. duha, zato ni mogel dobro razločevati. Pa to še ni najhujše. Zmotil se je ter laže, da je Vernik vojni dobičkar, mislil je menda sebe, ker pred vojsko ni imel razven mesečnih 30 K milostne penzije ničesar, sedaj pa je večkratni hišni posestnik. Odkod ima vse te hiše, na zahtevo tudi lahko pojasnimo. Vsekakor menda program krščanstva tako narekuje. Kar se pa predsedstva K. D. Z. v Ormožu tiče, pač lahko pisec članka v »Straži« mirno spi, naj se raje posvetuje radi nezvestobe svoje žene in radi vzgoje otroka, kateri se je proti njegovi volji po božji milosti spočet od sv. Duha, vrnil v njegovo hišo. Gospod stražmoister mislimo da boste tudi pri občinskih volitvah doživeli poraz, potem vam bomo želeli srečno pot, kakor tudi več takim prišlecani.

Bohinjska Bistrica.

Minilo je 14 dni, kar so bile volitve v »ustavotvorno skupščino«, no pokazalo se je da klerikalne trdnjave, kakor je bila pred vojno v Bohinju ni več. Ne čudimo se prav nič, da je tako, ker smo skusili mnogo gorla na fronti in v zaledju med in vojni. Pomislimo na vojno navdušenje, vojna posojila odtegnitev odbor materam in ženam, kočaricam, sinovi in možje kateri so bili vrženi kot žrtve nenasitnemu kapitalizmu v žrelo. Koliko invalidov je dušno in telesno pohabljenih! Ali je mogoče, da bi ljudje vsa ta grozodejstva pozabili? Tudi niso pozabili, kdo je navduševal za vojno. Ali ni bila to klerikalna stranka, katera se je izkazala kot steber habsburškega imperikalizma! Stranka Efialtov, stranka tanih policistov, ki so poštene ljudi katerim klerikalci niti iermenov na črevljih niso vredni odvezati, spravljali v zapor in nesrečo. Ščuvali so brata na brata. Mi socialisti smo njih hinavske načrte že davno pred vojno izpregledali in ljudstvo kjerkolj mogli svarili: toda črnuhi so znali ljudi z Bojom in peklenščkom odvračati od naših shodov, da ne bi slišali resnice, kar se jim je tudi, v največjo škodo ljudstva samega, tudi posrečilo. Močno se čudimo, da je tudi sedaj pri teh volitvah v ustavotvorno skupščino še toliko zastopancev volilo S. L. S. Še bolj pa se čudimo, da se dobi med inteligenti Efialti, kateri za to provalo stranko agitirajo: ne krščanska načela, ampak Judeževi groši so njih cili. No, pri prihodnjih volitvah na svidenie!

Iz Kmetško delavske zveze.

Osrednje tajništvo KDZ v Ljubljani želi vsem naročnikom in članom KDZ veselo božične praznike.

Članom izvrševalnega odbora. Vabimo vse člane osrednjega vodstva KDZ na sejo izvrševalnega odbora, ki se bo vršila v nedeljo, dne 26. t. m., ob 9. uri v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Prosimo vse člane, da se seje zanesljivo udeleže in da se med 8 in 9. uro oglasijo v našem tajništvu na Kongresnem trgu št. 9.

Tajništvo KDZ.

Krajevna organizacija KDZ v Poličanah pozivlja tem potom vse člane tukaj-

šnje podružnice na sestanek, kateri se bo vršil dne 26. t. m., ob 14. uri v gostilni Bauman v Peklu. Prosi se, da člani prineso s seboj člansko izkaznico, ter da se tega zborovanja zanesljivo udeleže, ker se bodo razpravljale važne stvari. — Za odbor podružnice K. D. Z. v Poličanah Taučar Leopold, blagovnik.

Podružnica KDZ v Št. Juriju ob južni železnici vabi vse člane na sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 26. t. m., v prostorih gostilne »Cvetlična klet« v Št. Jurju. Vse povabljenec se pozivlja, da vzamejo s seboj članske izkaznice, ker se ob enem razen razpravljanja važnih stvari, pobiralo tudi mesečne prispevke. Franc Šoster, t. č. tajnik.

Krajevna org. KDZ v Sevnici opozarja vse člane, da se bo pobirala članarina vsako zadnjo nedeljo v mesecu v gostilni Franca Špileria v Šmarju pri Sevnici. — Odbor.

Celje. Okrožna politična organizacija JSDS v Celju pozivlja vse zaupnike in zastopnike, kateri so dobili nabiralno dolo za volilni sklad, da jih čimprej vrnejo tajništvu v Celju Vodnikova ul. 3.

Ob priliki poroke s. Mihaela Dobrina, predsednik krajevne organizacije KDZ v Sv. Petru p. Sv. Gorami se je nabralo za organizacijo v Sv. Petru 103 K. Izreka se najlepša hvala! — Odbor.

Po svetu.

Amerika.

Dočim so Zedinjene države sklenile, da se ne bodo vmešavale v evropske zadeve, so obrnile vso svojo pozornost Japonski. Ta deželja »vzhajajočega solnca«, kakor se sama imenuje je prav poseben svet. Njeno prebivalstvo je silno žilavo. Odkar je porazila Rusijo, je postala prav nevaren sovražnik Zedinjenim državam. Tega se Zedinjene države dobro zavedajo, zato hite graditi mornarico. Druga neprijetnost za Ameriko obstoji v japonskih delavcih, ki so se selili v obilnem številu v vse ameriške države. Japonski delavec je namreč žilav in z malim zadovoljen. — Dela za naskromnejo mezdjo. To pa je resna konkurenca domačemu delavstvu. Da ščitijo domačine, nameravajo Zedinjene države prepovedati za dve leti vsako naseljevanje.

Anglija.

Kakor Amerika hiti tudi Anglija, da kar najhiti zviša število svojih vojnih ladij. Sploh je opaziti mrzlično naglico, s katero se velesile oborožujejo. In to se godi tisti čas, ko zboruje v Švici zveza narodov ter meče v svet puhle besede o svetovnem miru.

Francija.

Seveda vlada militarizem tudi v tej državi. Vendar pa skrbi država tudi za svoje gospodarsko stanje in se zanima za gospodarske razmere po vsej Evropi, predvsem na po takih krajih, kjer bi s svojim kapitalom lahko domačine izkoriščala, to je zlasti na Balkanu. Da uredi mednarodni promet, je sklicala Francija te dni v svoje glavno mesto Pariz medzavezniško konferenco.

Italija.

Italijani so želi polagoma zapuščati naše ozemlje, ki so ga ob prevratu zviščno zasedli. Križ je le z D'Annunzijem, ki se nikakor noče umakniti z Reke in pridržati da zasede še drugo. Rabalska pogodba s katero so nam odrezali zdrav del našega telesa je italijanski parlament odobril. — Sedaj pravijo, da smo z Italijo zavezniki. Naši in italijanski državniki si že izmenjujejo pozdrave in čestitke, ljudstva pa ne tu, ne tam nihče ne vraša za mnenje.

■ Iz naše države. ■

Konstituanta zboruje. Prva dela se bavijo z overovljenjem poslanskih mandatov. Konstituenti predseduje stari lisjak Pašič, ki skuša pridobiti stranke za svoje starokopitne nazore. Vlada predlaga konstituenti, naj dovrši ustavo, sprejme volilni red za redni parlament, razpiše volitve in se razide. Napako je napravila vlada, ker hoče vsiliti poslancem prisego, s čimer pa poslanci niso zadovoljni, ker stoje na stališču, da je ravno konstituanta najvišja oblast v državi in da bo ona predpisovala, kaj naj se stori, ne pa vlada. Zastopnik naše stranke s. Etbin Kristan je podal v konstituenti izjavo, da zahtevamo edinstveno državo s parlamentom, in sicer v republikanski obliki. Slične izjave so podale druge stranke.

Posamezni parlamentarni klubi, ki so si že izbrali svoje predsednike in odbore, živahno delujejo.

V Sloveniji je odstopila vlada, to se pravi dr. Brejc. Šel je silno težko. Sedaj je vlada sestavljena tako, da je nekaj uradnikov, med njimi predsednik, ostali pa so politični pristaši liberalne stranke.

Vsled trdoglavosti Trboveljske premogokopne družbe je izbruhnila po premogovnikih stavka, ki preti biti prav resna. Siti gospodje nimajo za delavca srca. Razen rudarjev Trboveljske premogokopne družbe stavkajo tudi rudarji v Št. Janžu.

Volitve v občinski agrarni odbor v Ljubljani. Volilni imenik za občinski agrarni odbor je sestavljen in leži pri mestnem magistratu, pri mag. nadkomisarju Šviglju v gospodarskem uradu 8 dni, t. j. od 11. decembra do 18. decembra 1920 ob uradnih urah vsakemu na vpogled. Vsak zainteresent se v gorenjem času lahko prepriča o vpisu ali nevpisu v volilnem imeniku, ki po preteku 8 dni postane pravomočen in je potem vsaka nadaljna poprava ali pritožba izključena.

Popis ljudi in živine v naši državi. V Belgradu so izdelali pravila in navodila za popis prebivalcev in živine, ki se izvrši po stanju v naši državi od 31. decembra t. l. na 1. januarja 1921. S popisom ljudi in vse živine bodo popisana tudi poslopja. Vsi dodatki k tem popisom se bodo mogli uporabiti za nobeno obdajenje prebivalstva.

Čudna pomota. Naš občinski tajnik in kapitalistični suženi je izpustil vse mlade ljudi iz volilnega imenika in se zgovarja, da so ljudje sami krivi, ker niso prišli volilni imenik pregledat in reklamirat. Mi bi nlegovemu zagovoru radi verjeli, ko bi bil le enega klerikalca ali kapitalista iz volilnega imenika izpustil, ker je pa samo socialiste in reveže izpustil, mu ne bomo nikdar verjeli in tudi ne odustili, posebno ker je takšne kmete in posestnike izpustil, katere pri svoji beri tako lahko naide in jim vojaške pozivnice brez vsakega iskanja lahko dostavi. Ja, ja, kmet in delavec sta dobra samo za strelski tarek in za plačevanje davka!

Spremembe v deželni vladi. Doktor Žerjav je odstopil, ker je bil izvoljen za poslanca. Njegove posle (poverjeništvu za pravosodje) je prevzel dr. Ravnihar, a za poverjenika za socialno skrbstvo je imenovan Adolf Ribnikar.

Angleška vlada krši suvereniteto naše države. Poslala je v Črno goro, dva častnika, ki sta »nadzorovala« volitve.

DOBER DAN! in nikakih bolečin ne boste imeli če uporabljate Fellerjev Elsa fluid in Elsa kroglice. 6 dvojnatih ali 2 specialne steklenice Elsa fluida 42.— K. 6 škatlic Elsa-kroglic 18.— K. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so Fellerjeva obrazna pomada močnejše vrste 15.— K. Fellerjevo pravo medicinalno liliino-mlečno milo z znamko »Elsa« 19.— K. Fellerjeva Tannokina pomada za rast las veliki lonček 15.— K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki tvrdke Eugen V. Feller v Donji Stubici. Elsatrg št. 353 na Hrvatskem so vse skoz zanesljivi in priporočljivi.

Miši-podgane stenice-šćurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moje najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10—, za podgane in miši K 10—; za šćurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 12—; uničevalec molje K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10—; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 10—; mazilo za uši pri žilvinu K 6— in 10—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—; mazilo proti garjam K 12—

Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

Prodám lepega 15 mesecev starega žrebca

Franc Mihelič, posestnik
pošta Studenice pri Poljčanah.

Zopet nekaj za Vas!

Mučí Vas glavobol? Trganje po udih? Giht in revmatizem? Prehlajenje? Nervoznost?

Poizkusite tudi Vi Fellerjev pravi Elsa Fluid Čudili se bode in hvalili Fellerjev Elsa Fluid kot dobrega prijatelja v hudih časih! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42.— K. Revma prašek in tablete zoper revma 15.— K. Aspirin praški 15.— K.

Alli kašljate?

Sluz odstranjuje in kašelj tolaži Zagorski prsni sok 9.— K. Hega-ploščice (prsne pastilje zoper kašelj) 750 K Bomboni iz slada in trpotca od 3.— K naprej. Prsni čaj proti kašlju 8.— K. Fiakerski prah 8.— K. Guajakol sirup na zdravilski predpis 40.— K. Lipov čaj 8.—

Glavobol?

Ravno tako pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni črtnik »Elsa« 12.— K. Prašek zoper glavobol 15.— K. Kinin prašek, prašek zoper mrzlico 30.— K.

Zobobol?

Zobne kaplice 5.— K. Zeleno olje 30.— K. Očesna voda 5.— K.

Srbečica, garje.

Mazilo zoper garje 12.— K. Naphtolno mazilo 16.— in 20.— K. Žvepieno mazilo 12.— K. Vsa ostala mazila kakor Zinkovo mazilo, belo svinčeno mazilo, aromatično mazilo, lavorovo mazilo v škatljah po 3.—, 7.— in 12.— K. Mazilo za rane 15.— K. Otroče mazilo in katrne cvet 12.— K in 60.— K. Mazilo zoper ozebljino 15.— K. Diahilon obliž, repni obliž 2.— in 4.— K. Cvet in mazilo zoper golšo 15.— K.

Zdravilo za živino.

Živinski prah 1 škatljic 750 K. Mazilo za konje 25.— K. Arnika 6.— in 30.— K. Grenka sol 3.— K. Kreolin 15.— K. Terpentinovno 6.— in 30.— K. Gosti terpenin 5.— in 10.— K. Mazilo zoper uši 3.— in 12.— K.

Pri vprašanju

naj se prilože poštne znamke za odgovor.

Ivan Zgonc mizarstvo Cerknica, št. 62., sprejme učence za mizarstvo obrt. Star mora biti najmanj 15 let. Hrana in stanovanje gosta. Sprejme se takoj.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročtvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

COSULICH-LINE

TRST-AMERIKA

New - York — Buenos — Ayres —

Rio di Janeiro - Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja voznih listkov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

Alli Vam želodec ni v redu? Težka prebava? Nimate teka?

Oj, kako bodete zadovoljni, če poizkusite Fellerjeve prave Elsa-kroglice! Te so resnično dobre! 6 škatljic 18.— K. Sagrada Barber 12.— K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura 20.— K. Balsam in Življenski esenc 6.— K. Pravi Seehotterjev balsam 15.— K.

Za prebavo!

Prebavni prašek 4.— K. Soda bicarbonika 3.— K. Otvarjajoča želodčna sol 6.— K. Karlsbadska sol 6.— K. Regenerol znamka »Hega« (fiziološke soli po prof Neusserju) 1 škatlja 25.— K. Najfinejše recinovo olje 6.— in 30.— K. Tomarinden pastilje 250 K. Čaj za čiščenje krvi 8.— K. Senesovo listje in Mutterbleter od 3.— K naprej.

Slabokrvnost?

Tekoči železni ekstrakt 20.— K. Železni albuminat 40.— K. Na zdravilski predpis Arsoferrintektolettes iz lekarne k sv Duhu na Dunaju 25.— K. Hegaferriin 45.— K. Apneni železni sirup 20.— K. Blaudtektollettes 15.— K. Pravo najfinejše ribje olje »Elsa« 85.— K.

Sredstvo zoper gliste!

Elsa glistovni sladkorji 1 vrečica 750 K, sladkano ali čisto glistovno seme na tehtnico od 4.— K naprej.

Proljevi, diareja?

Bastlerjeve kolera kapljice 15.— K. Krčne kapljice 10.— K. Cimetove kapljice, Melisov cvet, Kamilčne kapljice, Kimlove kapljice, Prominčeve kapljice, Baldrian kapljice, Hoffmanove kapljice mala steklenica 6.— K, velika 30.— K Bobrove kapljice (Bibergell-tropfen za žene 3.— K.

Državna trošarina

se računa pri alkoholnih preparatih posebno, ampak samo po lastnem strošku.

Omotin poštnina

se računa posebno, toda najceneje. Priporočila se več na enkrat naročiti, kajti stroški na več robe razdeljeni, manj znašajo.

Naročila se adresirajo na:

EVGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica dojna, Elsatrg 245. Hrvatska.